

Predlog interakcije koncila bivših državnih in vladnih predsednikov za splošno izjavo človeške odgovornosti (1997)

Preambula

Ker vsem članom človeške družine priznavamo notranje dostojanstvo in enake in neodtujljive pravice, ki so temelj svobode, pravičnosti in miru na svetu in vključujejo odgovornosti (*»responsibilities«*),

ker izključno vztrajanje pri pravnem sporu povzroča razkol in neskončne spore in zanemarjanje človeških obveznosti ter lahko vodi v brezpravnost in nered,

ker sta vladavina prava in gojenje človekovih pravic odvisna od pripravljenosti moških in žensk delovati pravično,

ker zahtevajo globalni problemi globalne rešitve, kar se lahko doseže samo preko spoštovanja idej, vrednot in norm vseh kultur in družb,

ker imajo vsi ljudje po svoji najboljši uvidevnosti in sposobnosti odgovornost, tako v svojem kraju kot tudi globalno, spodbujati boljši družbeni red - cilj, ki ga ne moremo doseči samo z zakoni, predpisi in dogovori,

ker se človeško prizadevanje za napredek in izboljšanje uresničuje le z usklajenimi vrednotami in merili, ki vedno veljajo za vse ljudi in ustanove,

zato razglša Generalna skupščina Združenih narodov

to splošno izjavo o človekovih dolžnostih. Izjava naj bi bila skupno merilo za vsa ljudstva in narode s ciljem, da bi vsak

posameznik in vsaka družbena ureditev vselej upoštevala to izjavo za napredek skupnosti in prispevek k razsvetljenju vseh njenih članov. Mi, ljudstva sveta, s tem obnavljamo in krepimo dolžnosti, ki so razglašene že s *Splošno izjavo o človekovih pravicah*: popolno sprejetje dostojanstva vseh ljudi, njihove neodtujljive svobode in enakosti in njihovo medsebojno solidarnost. Zavest in sprejetje teh obveznosti naj se uči in spodbuja po vsem svetu.

Temeljna načela človeškosti

1. člen

Vsaka oseba, ne glede na spol, etnični izvor, socialni položaj, politično prepričanje, jezik, starost, narodnost ali religijo, je dolžna ravnati z vsemi ljudmi človeško.

2. člen

Nobena oseba naj ne podpira nečloveškega ravnanja, kakršnekoli oblike že, nasprotno, vsi ljudje so dolžni, da se zavzamejo za dostojanstvo in samospoštovanje vseh drugih ljudi.

3. člen

Nobena oseba, skupina ali organizacija, nobena država, vojska ali policija ni nad dobrim ali slabim, vsi so podrejeni moralnim merilom. Vsak človek je dolžan v vseh okoliščinah spodbujati dobro in se izogibati zla.

4. člen

Vsi ljudje, obdarovani z umom in vestjo, morajo v duhu solidarnosti prevzeti odgovornost za vsakega in vse, družine in skupnosti, rase, narode in religije. Česar nočeš, da drugi storijo tebi, tega tudi ti ne stori drugim.

Nenasilje in spoštovanje življenja

5. člen

Vsaka oseba je dolžna spoštovati življenje. Nihče nima pravice raniti drugo človeško osebo, jo mučiti ali ubiti. To ne izključuje pravice do upravičene samoobrambe posameznikov in skupnosti.

6. člen

Spore med državami, skupinami ali posamezniki je treba reševati brez nasilja. Nobena vlada ne sme dopustiti pomora naroda ali terorizma ali pri tem sodelovati, niti ne sme zlorabiti žensk, otrok ali katerekoli druge civilne osebe kot sredstvo za vojskovanje. Vsak državljan in nosilci javne odgovornosti so dolžni ravnati na miroljuben, nenasilen način.

7. člen

Vsaka oseba je neskončno dragocena in jo je treba nujno zaščititi. Zaščito zahtevajo tudi živali in naravno okolje. Vsi ljudje smo dolžni zaščititi zrak, vodo in zemljo zaradi sedanjih prebivalcev in prihodnih rodov.

Pravičnost in solidarnost

8. člen

Vsaka oseba je dolžna ravnati *neoporečno, iskreno in pošteno*. Nobena oseba ali skupina naj ne oropa ali samovoljno ukrade lastnino kateri koli drugi osebi ali skupini.

9. člen

Vsi ljudje, ki imajo potrebna sredstva, so se dolžni resno truditi, da premagajo revščino, podhranjenost, neznanje in neenakost. Povsod po svetu naj spodbujajo trajnostni razvoj, da bi vsem ljudem zagotovili dostojanstvo, svobodo, varnost in pravičnost.

10. člen

Vsi ljudje smo dolžni s pridnostjo in naporom razvijati svoje sposobnosti z enakim dostop do izobrazbe in smiselnega dela. Vsakdo naj podpira pomoči potrebne, zapostavljene, invalide in žrtve diskriminacije.

11. člen

Vse imetje in vse bogastvo moramo odgovorno uporabljati v soglasju s pravičnostjo in za napredek človeštva. Gospodarska in politična moč se ne smeta uporabljati kot sredstvo za oblast, ampak morata služiti gospodarski pravičnosti in socialnemu redu.

Resnicoljubnost in strpnost

12. člen

Vsak človek je dolžan *govoriti in ravnati resnicoljubno*. Nihče, ne glede na položaj in pomembnost, ne sme lagati. Spoštovati moramo pravico do zasebnosti in osebne ali poklicne zaupnosti. Nihče ni dolžan vsakomur in vsak čas povedati vse resnice.

13. člen

Noben politik, uradnik, gospodarski vodja, znanstvenik, pisatelj ali umetnik ni razvezan od splošnih etičnih meril, niti zdravniki, pravniki in drugi poklici, ki imajo do uporabnikov posebne obveznosti. Posebni poklicni ali drugi etični kodeksi naj odražajo prednost splošnih meril, kot sta resnicoljubnost in poštenost.

14. člen

Svobodo medijev, da obveščajo javnost in grajajo družbene ureditve in tudi ukrepe vlad, kar je bistveno za pravično družbo, moramo uporabljati odgovorno in obzirno. Svoboda medijev vključuje posebno odgovornost za natančno in resnično poročanje. Izogibati se moramo senzacionalnim poročanjem, ki ponižujejo človeško osebo ali dostojanstvo.

15. člen

Medtem ko moramo zagotavljati svobodo veroizpovedi, pa so se posebno predstavniki religij dolžni izogibati izjav s predsodki in zapostavljanjem drugače verujočih. Ne smejo

podžigati sovraštva, fanatizma ali verskih vojn, spodbujajo najstrpnost in obojestransko spoštovanje vseh ljudi.

Vsestranska pozornost in partnerstvo

16. člen

Vsi moške in žene so dolžni izkazovati v svojem partnerstvu drug do drugega spoštovanje in razumevanje. Nihče ne sme podrejati drugih oseb spolnemu izkoriščanju ali odvisnosti. Nasprotno naj bi spolni partnerji pozorno in odgovorno skrbeli za blagor drugega.

17. člen

Poroka zahteva, ob vseh kulturnih in religioznih razlikah, ljubezen, zvestobo in odpuščanje, in cilj naj bo zagotavljanje varnosti in obojestransko podporo.

18. člen

Za razumno načrtovanje družine je odgovoren vsak posamezen par. Odnos med starši in otroki naj odraža obojestransko ljubezen, spoštovanje, cenjenje in skrb. Ne starši ne drugi odrasli ne smejo izkoriščati otrok, jih zlorabljati ali trpinčiti.

Zaključek

19. člen

Nobene določbe te izjave ne smemo razlagati tako, da bi iz tega izhajala za državo, skupino ali osebo katerakoli pravica,

po kateri bi delovali ali jo izvajali in ki bi hotela izničiti navedene dolžnosti, pravice in svoboščine v tej izjavi in *Splošni izjavi o človekovih pravicah* iz leta 1948.

Podpisniki

Predlagano »*Splošno izjavo človekovih obvez*« potrdjujejo osebe:

I Člani interakcijskega koncila

Helmut Schmidt (častni predsednik), zvezni kancler Zvezne republike Nemčije v pokoju

Malcolm Fraser, avstralski ministrski predsednik v pokoju

Andries A. M. van Agt, nizozemski ministrski predsednik v pokoju

Anand Panyarachun, tajski ministrski predsednik v pokoju

Oscar Arias Sanchez, kostariški predsednik v pokoju

Lord Callaghan of Cardiff, ministrski predsednik Velike britanije v pokoju

Jimmy Carter, predsednik Združenih Držav Amerike v pokoju

Miguel de la Madrid Hurtado, mehiški predsednik v pokoju

Kurt Furgler, švicarki predsednik v pokoju

Valery Giscard d'Estaing, francoski državni predsednik v pokoju

Felipe Gonzalez Marquez, španski ministrski predsednik v pokoju

Kenneth Kaunda, zambijski predsednik v pokoju

Lee Kuan Yew, singapurski predsednik v pokoju
Kiichi Miyazawa, japonski ministrski predsednik v pokoju
Misael Pastrana Borrero, kolumbijski predsednik (umrl
augusta 2011)
Shimon Peres, izraelski ministrski predsednik v pokoju
Maria de Lourdes Pintasilgo, portugalski ministrski
predsednik v pokoju
Jose Sarney, brazilski predsednik v pokoju
Shin Hyon Hwad, korejski ministrski predsednik v pokoju
Kalevi Sorsa, finski ministrski predsednik v pokoju
Pierre Elliott Trudeau, kanadski ministrski predsednik v
pokoju
Ola Ullsten, švedski ministrski predsednik v pokoju
George Vassiliou, ciprski predsednik v pokoju
Franz Vranitzky, avstrijski zvezni kancler v pokoju

II. Zagovorniki

Lester Brown, predsednik inštituta Worldwatch
Andre Chouraqui, profesor v Izraelu
Takako Doi, predsednik socialistično-demokratske stranke
na Japonskem
William Laughlin, ameriški podjetnik
Rabbi Dr. J. Magonet, rektor kolidža Leo Baeck
Robert S. McNamara, predsednik svetovne banke v pokoju
Konrad Raiser, ekumenski svet cerkva
Paul Volcker, predsednik, James D. Wolfensohn Inc.

III. Visoko priznani strokovnjaki

(Pripravljalni srečanja na Dunaju, v Avstriji, marca 1996 in aprila 1997 in častni gostje pri 15. plenarnem zasedanju v Noordwijku, na Nizozemskem, junija 1997.)

Hans Küng, Univerza Tübingen. akademski svetovalec projekta

Thomas Axworthy, fundacije CRB, Montreal, Kanada. akademski svetovalec projekta

Kim, Kyong-Dong, Seoul National University. akademski svetovalec projekta.

Franz König, kardinal, Dunaj, Avstrija (pokojni)

Anna-Marie Aagaard, Ekumenski svet cerkva, Ženeva

M. Shanti Aram, (umrl junija) predsednik svetovne konference za religijo in mir, član indijskega parlamenta

A. T. Ariyaratne, predsednik Sarvodaya Movement v Sri Lanki

Julia Ching, Univerza Toronto

Hassan Hanafi, Univerza Kairo

Nagaharu Hayabusa, Asahi Shimbun, Tokio

Yersu Kim, direktor oddelka za filozofijo in etiko UNESCO-a, Pariz

Peter Landesmann, član evropske akademije znanosti, Salzburg

Lee, Seung-Yun, upokojeni namestnik ministrskega predsednika in minister gospodarskega načrtovanja, Seoul, Korea

Flora Lewis, novinarka mednarodne Herald Tribune, Pariz

Liu, Xiao-feng, Institute for Sino-Christian Studies,
Hongkong

Teri McLuhan, kanadska pisateljica

Isamu Miyazaki, nekdanji državni minister, agencija za
gospodarsko načrtovanje, Tokio, Japonska

James Ottley, opazovalec anglikanske cerkve pri Združenih
narodih, New York

Richard Rorty, Stanford Humanities Center

L. M. Singvi, visoki komisar Indije, London

Seiken Sugiura, House of Representatives, Tokio, Japonska

Koji Watanabe, bivši japonski diplomat v Moskvi

Woo, Seong-Yong, Munhwa Ilbo, Seoul

Alexander Yakovlev, bivši poslanec, predsedniški svet
Sovjetske zveze, Moskva

IV. Podporniki

Shinyasu Hoshino, predsednik Nacionalnega inštituta za
razvoj raziskovanja

Ayako Sono, predsednik, ustanove Nippon

Kim, Woo-Joong, predsednik, organizacije Dae-Woo

(H. Kúng, Priročnik Svetovni etos, IV.2. Prevedla Metka
Krejan)